

Методичні рекомендації

Програма «ЗНАЙКА» є інструментальним педагогічним засобом. За допомогою цієї програми вчитель може створити тест, провести тестування, отримати і узагальнити результати, сформулювати звіт. Технологія створення тесту, який би відповідав вимогам та критеріям якості, занадто складне питання для формату звичайних рекомендацій. Тому для вчителя який хоче створювати власні тести можна порекомендувати звернутися до більш вагомих, наукових джерел.

Але і саме тестування у програмі це не статичний процес, де все підпорядковано одному алгоритму і де вчитель є лише спостерігач. Вдале використання програми переважно залежить від нього.

Програма містить певну кількість налаштувань та установок, за допомогою яких можна робити суттєві зміни у процедурі та середовищі тестування. Наскільки підібрані функціональні схеми будуть відповідати меті тестування, настільки якісним буде його результат.

Впливати на результат може навіть зовнішній вигляд програми. Програма має презентаційний, з ефектами анімації, вигляд. Він покликаний сприяти позитивному настрою учнів. В програмі можна міняти фони вікон програми, вибирати ефекти переходу між тестовими завданнями. І все ж таки не бажано занадто захоплюватися ними. Коли зовнішній вигляд часто міняється, це відволікає увагу, зосередженість і у підсумку маємо погіршення результату.

Найбільш важливим у програмі є те, що її можна використовувати на різних етапах вивчення теми. За допомогою вікна УСТАНОВКИ можна задати режим роботи тесту(підказка, тренінг, іспит, залік).

У режимі ПІДКАЗКА учню, якщо він вказав на неправильну відповідь, комп'ютер вказує на правильну. При застосуванні режиму ПІДКАЗКА треба розуміти, що тестова програма не навчальний посібник, за допомогою якого можна вивчити матеріал. Результатом роботи у цьому режимі, як і в інших, буде оцінка, і неправильні відповіді знижують її. Працюючи в цьому режимі, учні повинні вже володіти певним, можливо, початковим набором знань. Тоді цей режим буде спрацьовувати, стане цікавим учням. До речі, у режимі ПІДКАЗКА є так звані безкарні підказки. Якщо учень не знає відповідь на тестове завдання і не намагається вгадати її, він може натиснути на відповідний значок, і комп'ютер не враховуючи відповідь у своїх розрахунках, вкаже правильну відповідь. Але це тестове завдання все ж таки буде подано учню пізніше. Цей методичний прийом сприяє розвитку пам'яті учнів, її активізації. З огляду меж використання режиму ПІДКАЗКА вчителю бажано підбирати тестові завдання тільки низьких когнітивних рівнів. Це насамперед – знання та розуміння.

Режим ТРЕНІНГ можна використовувати як підготовку до підсумкової атестації. У цьому режимі комп'ютер вказує учню на правильність його відповіді відразу після опрацювання тестового завдання. Проміжні результати з'являються у вікні статистики, на діаграмі у ході тестування. Така оперативність сприяє більш точній корекції знань учня та діагностиці їх

рівня. На практиці цей режим можна використовувати і на самій підсумковій атестації.

Режим ІСПИТ годиться для підсумкової атестації та зрізів навчальних досягнень. У режимі ІСПИТ учень тільки по завершенню роботи над тестом зможе побачити результат роботи/відсоток правильних відповідей та оцінку/.

У програмі є режим, який називається ЗАЛІК. Якщо учень неправильно відповів на тестове завдання, комп'ютер зупиняє хід виконання роботи над тестом і пропонує учню почати тестування спочатку. Оцінка визначається за кількістю спроб у подоланні тесту. Цей режим треба дуже обережно використовувати, так як він несе додаткове психологічне навантаження. Тому його не бажано використовувати для групових тестувань. Але при індивідуальному підході він може давати дивовижні результати. Тільки треба ще враховувати когнітивні рівні тестових завдань і їх кількість. Значна кількість тестових завдань – занадто велике психологічне випробування для учня. Також варто використовувати тільки ті тестові завдання, які направлені на засвоєння знань учня на рівні розуміння та застосування, не більше.

Крім різних режимів роботи, у програмі реалізовано наступні функції контролю:

- ✓ ЧАС. В залежності від кількості тестових завдань, їх складності, вчитель встановлює відповідний час. Тут треба керуватися загальноновизнаними правилами. Наприклад, для опрацювання тестового завдання формату А рекомендують не менше 30 секунд.

- ✓ СОРТУВАННЯ. Тестові завдання подаються випадковим чином. Таке подання тестових завдань дещо порушує структуру тесту. Але, якщо це не принципово, в деяких випадках так робити доречно. Наприклад, щоб уникнути підглядань у комп'ютерному класі, або при повторному використанні тесту.

- ✓ Оцінка. Тест не може використовуватися без мети оцінювання. Але, якщо треба уникнути оцінювання комп'ютером(наприклад, при самооцінці), є можливість заборонити комп'ютеру показувати оцінку.

Оцінювання одне з фундаментальних етапів тестування, який у даній програмі при визначенні оцінки враховує:

- ✓ Систему оцінювання.
- ✓ Кількість тестових завдань.
- ✓ Вагу тестових завдань.
- ✓ Ймовірність вгадування.

Найбільш простий шлях визначення оцінки – скористатися автоналаштуванням. В цьому випадку система оцінювання встановлюється 12- бальна, вага тестових завдань пропорційно однакова. Ймовірність вгадування вважається відсутньою. Автоналаштування бажано використовувати тільки в тестах одного формату, одного рівня складності, або на перших етапах вивчення теми. Якщо тестові завдання мають різні рівні складності, треба за допомогою певних інструментів диференціювати їх за балом.

Вибирати іншу систему оцінювання(нижчу за 12 – бальну) треба у тих випадках, коли оцінка за тест є складовою загальної оцінки, що враховує інші випробування, наприклад, відкритої частини, яку оцінює вчитель. Більшу ніж 12 – бальну систему доречно встановлювати лише з метою визначення рейтингу навчальних досягнень, коли треба диференціювати учнів за місцем у рейтингу.

Відомо, що впливати на оцінку в закритих тестах може вгадування правильних відповідей. Особливо при не великій кількості тестових завдань. Щоб зменшити цей вплив, у програмі є відповідний інструмент – коефіцієнт вгадування. Чим менше варіантів відповідей має тестове завдання, тим більше його значення. Його значення враховується лише тоді, якщо учень відповів неправильно. Учні треба пояснити, що якщо він не знає правильної відповіді, то краще не вгадувати, а скористатися відповідною кнопкою. У цьому випадку комп'ютер, звичайно, не додасть бали за тестове завдання, але і не знизить поточний результат на коефіцієнт вгадування. Важливо зазначити, що не варто використовувати цей інструмент з тестовими завданнями високого когнітивного рівня. В таких завданнях учень помиляється, як правило, не за браком знань, а за відсутністю потрібних умінь та навичок.

Отримання результату головний, але не кінцевий етап тестування. Програма запам'ятовує весь хід роботи над тестом, що також можна використати для покращення знань учнів. Вчителю бажано дати можливість учню переглянути за допомогою програми свою роботу, виконати вправи над помилками. За допомогою команди МОНИТОРИНГ вчитель має можливість показати узагальнюючі висновки, прокоментувати типові помилки. Для себе він може зробити висновки щодо якості тесту, відредагувати звіт, надрукувати його.

При тестуванні є важливим зовнішні чинники:

- Учні повинні бути ознайомлені з процедурою тестування та правилами роботи з програмою. Рекомендується для набуття навичок роботи запропонувати пройти пробне тестування, наприклад з тестами на визначення загального розвитку. Коли учні звикнуть до програми, навчатися керувати нею, можна менше приділяти уваги поясненням та інструкціям. Але жодний тест не можна здійснювати без необхідного мінімуму інструктивного матеріалу.

- Для тестів шкільних досягнень важливим є залежність результатів тестування від календарного часу його здійснення. Очевидно, порівнювати результати, отримані в січні та травні, буде некоректно. Також треба пам'ятати, що за рекомендаціями психо-фізіологів, враховуючи індивідуальну та групову працездатність учнів, найсприятливішими для тестування вважаються проміжки з 9 до 12 та з 16 до 18 год.

Література

–Булах І.Є. Комп'ютерна діагностика навчальної успішності. – К.:ЦМК МОЗ України, УДМУ.-1995 -221 с.

–Л.Паращенко, В. Леонський, Г.Леонська. Тестування учнів у середній школі. – К.: Шкільний світ – 2009 – 124 с.